

Politiske uttalelser til Venstres landsstyre

8.-9. desember 2018

Bristol Hotel, Oslo

Oversikt over innkomne forslag:

- 1) «**Den statlige finansieringen av båtruter må revurderes**» fra Nordland Venstre, Rogaland Venstre samt Sogn og Fjordane Venstre
- 2) «**Rett til helsehjelp uansett oppholdsstatus**» fra Erlen Horn og Geir Kjell Andersland
- 3) «**Gi alle fedre rett til foreldrepermisjon**» fra Carl-Erik Grimstad, Grunde Kreken Almeland og Guri Melby.
- 4) «**Nye former for vegprising**» fra Solveig Schytz og Jon Gunnes
- 5) «**Nei til miljøgifter på avveie**» fra Ås Venstre
- 6) «**Ny klimarapport krever raskere handling**» fra Guri Melby, Solveig Schytz og Petter N. Toldnæs
- 7) «**Ny regjeringsplattform for et grønnere og mer bærekraftig samfunn**» fra Venstres stortingsgruppe

Uttalelse 1 er kommet innen fristen 26. november. Uttalelse 1-4 er sendt ut i første møtebok. Uttalelse 5-7 er sendt i andre møtebok.

Under behandling i landsstyret sendes endringsforslag til idunn.helle@stortinget.no

1 Forslag til uttalelse fra Nordland Venstre, Rogaland Venstre samt Sogn og Fjordane
2 Venstre

3 **1) Den statlige finansieringen av båtruter må revurderes**

4
5 Staten legger fra 2018 om finansieringen av båtruter gjennom endringer i
6 fylkeskommunenes inntektssystemer. Den nye kostnadsnøkkelen for båter i
7 fylkeskommunene, har lengde på kystlinjen som avgjørende faktor. Dette vil føre til
8 store skjevheter i fordeling av midlene.

9
10 Denne omleggingen rammer flere båtfylker hardt. For Rogaland sin del innebærer
11 dette en nedgang på nesten 118 millioner kroner i årlige overføringer. Nordland taper
12 63 millioner kroner og Sogn og Fjordane taper 37 millioner kroner.

13
14 Det sterke kuttet i statstilskuddet til fylkene som taper på dette vil gi et dårligere
15 båtrutetilbud til innbyggerne. Det er viktig at finansieringen gir fylkene en reell
16 mulighet til å tilby et tilfredsstillende bårutetilbud til innbyggerne. Båtkriteriene må
17 være forskningsbaserte, på lik linje med kriteriene for fergene. Venstre ønsker
18 rettferdige kostnadsnøkler som i større grad reflekterer de reelle kostnadene og det
19 reelle båttilbudet fylkeskommunen har.

20
21 Venstre oppfordrer regjeringen om å vurdere kriteriene for finansiering av båtruter
22 på nytt, slik at fylker med et reelt behov for båttransport kan opprettholde dette
23 tilbudet. Dette kan gjøres enten gjennom en kompensasjonsordning eller ved at
24 Kommunaldepartementet revurderer kystlinjekriteriet når nytt inntektssystem skal
25 opp til behandling i 2020.

26
27
28
29 Forslag til uttalelse fra Erlend Horn (direktevalgt og byråd for sosial, bolig og
30 inkludering i Bergen) og Geir Kjell Andersland (representant i fylkestinget i
31 Hordaland)

32 **2) Rett til helsehjelp uansett oppholdsstatus**

33
34 Rett til helsehjelp er en ufravikelig menneskerett. Dette gjelder også for personer
35 som oppholder seg ulovlig i landet, såkalte papirløse. Deres oppholdsstatus er
36 uvesentlig for deres rett til nødvendig helsehjelp.

37
38 I dag har personer uten lovlig opphold i Norge rett til øyeblikkelig hjelp og til
39 «helsehjelp som ikke kan vente». Den helsefaglige vurderingen av hvilke tilstander
40 som ikke kan vente, blir ofte blandet sammen med at institusjonen ikke får dekket
41 utgiftene. Dette betyr i praksis at de papirløse bare har rett til akutt helsehjelp.

42
43 Mange papirløse innvandrere i Norge lever under uverdige forhold og sliter med
44 somatisk og psykisk sykdom, stress og ensomhet. Uten tilgang til

1 primærhelsetjenester blir syke gående lenge med ubehandlede lidelser, inntil
2 akuttbehandling blir nødvendig. Dette medfører store menneskelige kostnader, og
3 innebærer også en større kostnad for helsesystemet. Det er en uholdbar situasjon,
4 både sett fra et humanitært og menneskerettslig perspektiv, samt sett i et
5 folkehelseperspektiv.

6
7 Dagens situasjon utfordrer også våre leger og sykepleiere som ut fra sine
8 yrkesetiske retningslinjer skal verne om menneskers helse, herunder imøtekomme
9 sårbare gruppers særskilte behov for helse- og omsorgstjenester, uavhengig av den
10 enkeltes alder, kjønn, etnisitet eller politisk status.

11
12 Norges innskrenkning i papirløses rett til helsehjelp er i strid med FNs konvensjon om
13 økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter artikkel 12. Den fastslår blant annet
14 myndighetenes plikt til «skape vilkår som trykker alle legebehandling og pleie under
15 sykdom».

16
17 Rett til helsetjenester må gis på bakgrunn av individets medisinske behov og Norges
18 internasjonale forpliktelser. Innvandringsregulerende hensyn er uvedkommende i
19 denne forbindelse.

20
21 På denne bakgrunn anmoder Venstres landsstyre regjeringen om å utvirke at:

- 22 ✓ Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester (helse- og
23 omsorgstjenesteloven) skal gjelde alle uansett oppholdsstatus. Dette kan
24 oppnås ved å endre forskrift 1255 vedrørende rett til helse- og
25 omsorgstjenester til personer uten fast opphold i riket.
- 26 ✓ Det må videre opprettes en finansieringsordning for sykehus, fastleger og
27 kommunale helseinstitusjoner, slik at disse kan få refundert utgifter til
28 helsehjelp gitt til pasienter utenfor folketrygden.

29
30
31
32 Forslag til uttalelse fra Guri Melby (sentralstyremedlem og stortingsrepresentant),
33 Grunde Kreken Almeland (stortingsrepresentant) og Carl-Erik Grimstad
34 (stortingsrepresentant)

35 **3) Gi alle fedre rett til foreldrepermisjon**

36
37 Den 1. juli trådte nye permisjonsregler ved fødsel i kraft. Fra nå av er det 15 ukers
38 foreldrepermisjon til begge foreldre. Utover dette har foreldrene 16 uker til rådighet i
39 fellesskap. Denne tredelingen av permisjonen er en viktig seier for Venstre i regjering,
40 og først og fremst er det en seier for norske barn som får mulighet til å få god
41 tilknytning til begge sine foreldre i første leveår.

42
43 Men dessverre er det fortsatt slik at om far skal få lønnet permisjon, kreves det at
44 mor var i lønnet arbeid i svangerskapet. Det stilles ikke tilsvarende krav til fars
45 yrkesaktivitet eller utdanning/studier for at mor kan ta ut sin del av
46 foreldrepengeperioden. Selv om far i dag kan tjene opp rett til å ta ut foreldrepenger
47 (selvstendig opptjeningsrett), har han ikke mulighet til å løse ut denne retten for seg

1 selv uavhengig av mor (selvstendig uttaksrett). I dag kan en far ha betalt skatt og
2 trygdeavgift i mange år uten å få mulighet til å ta ut fedrekvoten fordi ordningen er
3 avhengig av mors inntjening.

4
5 Slik diskriminerer lovverket hvert år flere tusen menn som ikke får tatt ut
6 foreldrepermisjon. Dagens praksis er en forskjellsbehandling ut fra kjønn, i strid med
7 likestillingslovens bestemmelser. Og ESA har stilt spørsmål ved om den norske
8 praksisen er i tråd med EUs likestillingsdirektiv. Land vi pleier å sammenligne oss
9 med, som Sverige, Finland og Island, stiller ikke noe aktivitetskrav til mor for at far
10 skal kunne ta ut permisjon.

11
12 I tillegg til at denne praksisen er en diskriminering av menn, så rammer det også
13 svært skjevt sosialt. Blant familiene som ikke får pappapermisjon, er det
14 overrepresentasjon av menn og kvinner med lav inntekt. Skjevheten rammer de
15 svakeste barna – kanskje de som trenger det aller mest.

16
17 Dagens system for foreldrepenger er utdatert, kjønnsdiskriminerende, og ikke til
18 barns beste. Systemet i nåværende form motvirker likeverdig foreldreskap,
19 sementer gamle kjønnsroller, motvirker likestilling mellom kjønnene, og rammer
20 barna. Foreldrepengesytemet må moderniseres i tråd med at far har fått en mye
21 viktigere rolle i barnas liv. Det vil styrke likeverdig foreldreskap og omsorg, samt
22 bidra til økt likestilling mellom kjønnene.

23
24 Norge har anledning til å være foregangsland for likestilling mellom kjønnene, ved å
25 likestille også menn. Det er på høy tid å innføre selvstendig uttaksrett for
26 foreldrepenger for fedre, basert på fars yrkesaktivitet.

27

28

29

30 Forslag til uttalelse fra Solveig Schytz (direktevalgt og gruppeleder for Venstre i
31 fylkestinget i Akershus) og Jon Gunnes (Storingsrepresentant)

32

33 **4) Nye former for vegprising**

34

35 Bompenger har i mange tiår vært brukt til å finansiere bygging av veier. De siste
36 årene har bompengepakker også vært en viktig kilde til å finansiere bedre
37 kollektivtilbud i byområdene. Differensiering av bompenger avhengig av drivstoff på
38 kjøretøyet og når på døgnet man kjører er tatt i bruk i flere byer.

39

40 Venstre mener at bompenger har vært et godt virkemiddel både for å finansiere
41 veger og kollektivtrafikk, redusere biltrafikken og minske køene for næringslivet,
42 bussene og de som må kjøre bil. Miljødifferensierte bompenger gir også bedre
43 luftkvalitet og helse i byene fordi flere velger nullutslippskjøretøy.

44

45 Nullutslippskjøretøy har ikke betalt bompenger i Norge siden 2001. Fra og med 2019
46 vil elbilene betale redusert bomtakst i flere bomsnitt og bomringer i Norge, mens
hydrogenbiler fortsatt skal være gratis. Denne politikken har vært svært vellykket, og

1 antall nullutslippskjøretøyer på norske veier fortsetter å øke. Elbiler utgjør nå over
2 30% av nybilsalget for personbiler. Dette er en ønsket utvikling, som Venstre har
3 arbeidet for å oppnå i lang tid. Samtidig er det en utfordring at med økende antall
4 elbiler på veiene, går inntektene fra veipricing ned. Dette betyr at nye former for
5 veipricing må utvikles, for å sikre at inntektstapet ikke blir for stort.

6
7 En tredjedel av klimagassutslippene i Norge kommer fra transport, og det er i
8 transportsektoren det er enklest for Norge å kutte klimagassutslipp. Potensialet for
9 kutte utslipp i transportsektoren er aller størst i og rundt de store byene. Den raske
10 overgangen mot utslippsfrie kjøretøy de siste åtte årene er en hovedårsak til at
11 klimautslippene i Norge nå går ned.

12
13 Venstre mener at nullutslippskjøretøyer fortsatt i lang tid må ha sterke insentiver i
14 både avgiftsfritak og bomplassering. Dagens bompengesystem rammer urettferdig,
15 på grunn av sin rigide utforming og manglende fleksibilitet. Venstre vil derfor at nye
16 former for veipricing må utvikles som tar i bruk ny teknologi og som samtidig ivaretar
17 personvern hensyn. Et modernisert veipricingssystem kan bidra til fortsatt høy
18 legitimitet for brukerbetaling på vei.

19
20 Venstre ser behov for å utrede alternativer til dagens bompengesystemer. Vi vil sikre
21 at vi også i fremtiden har gode finansieringsløsninger som ivaretar enkel og
22 forutsigbar brukerbetaling av investeringer og drift av veier og kollektivtrafikk, som
23 regulerer trafikkmengde og gir sterke insentiver for en fortsatt rask utskifting av
24 kjøretøyparken til mer miljøvennlige kjøretøy. Dette er ikke minst viktig i
25 tungtransporten, der overgangen mot utslippsfrie kjøretøy og bruken av avansert
26 biodrivstoff som biogass fortsatt går sakte. Venstre ønsker derfor at vegprising
27 utredes som alternativ til dagens bompengeløsninger, og forutsetter at dette kan
28 gjøres på en måte som ivaretar personvernet, og uten av GPS-data blir samlet inn.

30 Venstre vil

- 31
- 32 ✓ utrede andre alternativer til vegprising som erstatter dagens
  - 33 bompengesystemer, som utnytter muligheter i ny teknologi, som gir et mer
  - 34 rettferdig system og som fremmer utslippsfrie kjøretøy.
  - 35 ✓ at utslippsfrie kjøretøy skal beholde avgiftsfritak og andre fordeler i lang tid
  - 36 framover. Tunge kjøretøy vil måtte beholde fordelene lengre enn lette kjøretøy.
  - 37 ✓ bruke trafikantbetaling til å finansiere investering og drift av kollektivtrafikk,
  - 38 både buss, bane og tog.

39

40 Forslag til uttalelse fra Ås Venstre

41 5) Nei til miljøgifter på avveie

42

43 Plast på avveie i naturen er et av vårt tids største miljøproblemer.

44

1 Ås Venstre mener at det trengs mer oppmerksomhet om miljøgifter og helserisiko
2 knyttet til gummigranulat og gummiASFALT, som utgjør en fare for planter, dyr og
3 mennesker.

4
5 Venstre mener at plastproduksjonen i verden bør reduseres. Det aller meste av
6 platen som produseres er laget av fossilt materiale, en ikke-fornybar ressurs og
7 medfører utslipp av klimagasser.

8
9 Gjenbruk og resirkulering av materialer er grunnleggende bra. Samtidig kan
10 resirkulering av plast bidra til store utslipp av mikroplast og miljøgifter til luften. Plast
11 inneholder mange kjemikalier. Resirkulering bidrar også til å resirkulere miljøgifter
12 som er forbudt i dag, feks PCB. Det skjer derfor nye utslipp av miljøgifter som i dag er
13 forbudt å bruke gjennom resirkulerte produkter.

14
15 Svært mye av det vi omgås i hverdagen inneholder plast, f.eks emballasje, klær,
16 elektronikk, og en rekke andre gjenstander. Plast inneholder mange kjemikalier, og
17 noen av dem er skadelige i lave doser. Kunnskap om hormonhermere som ftalater
18 gjør at de er forbudt å bruke bl.a i leketøy. Fra 2019 skjerpes forbudet mot en rekke
19 ftalater som er klassifisert som reproduksjonsskadelige, og de blir også forbudt
20 i plast og elektronikk.

21
22 Stadig flere miljøgifter blir forbudt å bruke, men nye kommer til. Ås Venstre mener at
23 vi trenger mer kunnskap om bioakkumulasjon av miljøgifter hvilken risiko det utgjør
24 for mennesker og miljø, og at det er grunn til å legge et føre var-prinsipp til grunn ved
25 godkjenning av nye produkter.

26
27 **Ås Venstre vil**

- 28 - at Ås kommune skal være en foregangskommune på å unngå miljøskadelige
29 materialer i sine byggeprosjekter.
- 30 - at Ås kommune ikke skal bruke gummigranulat eller gummiASFALT på
31 kunstgressbaner, lekeplasser, i barnehager, i skolegårder og andre offentlige rom.
- 32 - at Ås kommune setter i verk tiltak for å begrense og samle opp gummigranulat på
33 avveie.
- 34 - at gummigranulat på kunstgressbaner, skolegårder og lekeplasser erstattes med
35 mer bærekraftige alternativ, biologisk nedbrytbart materiale.
- 36 - at ny nasjonal forskrift for å hindre gummigranulatflukt også må omfatte
37 gummiASFALT.
- 38 - at eksponering for miljøgifter pga resirkulert plast i offentlige areal og bygg må
39 kartlegges og risikovurderes der dette er i bruk i dag.
- 40 - at produkter må merkes bedre med hvilke miljøgifter de inneholder.
- 41 - at det må utvikles plastprodukter som er egnet for lang tids bruk og gjenvinning
42 uten
43 risiko for skade på miljø og mennesker.
- 44 - at det utarbeides en nasjonal strategi der alternative materialer/stoffer lanseres
45 brukt i stedet for resirkulert plast.

46

1
2 Forslag til uttalelse fra Guri Melby (sentralstyremedlem og stortingsrepresentant),
3 Solveig Schytz (direktevalgt og gruppeleder for Venstre i fylkestinget i Akershus) og
4 Petter N. Toldnæs (sentralstyremedlem)

5 **6) Ny klimarapport krever raskere handling**

6
7 **I regjering viser Venstre at det nytter å ha en hånd på rattet.**
8 **Statsbudsjettet har en rekordsatsing på klima og miljø både nasjonalt**
9 **og internasjonalt, og utviklingen går i riktig retning. Den nylig framlagte**
10 **rapporten fra FNs klimapanel viser imidlertid at det er behov for å gjøre**
11 **mer - og gjøre det raskere.**

12
13 Norge har helt spesielle forutsetninger for å lykkes i overgangen til
14 lavutslippssamfunnet, med høy kompetanse, teknologi og tilgang på kapital. For å
15 lykkes med å nå 1,5 °C-målet må vi satse enda mer målrettet på å utvikle framtidens
16 klimaløsninger og tar en internasjonal lederrolle. Omstillingen blir ikke løst på et
17 statsbudsjett på enkeltområdet, men må trenge inn på alle politikkområder i årene
18 som kommer.

20 1. Investere i ny fornybar energi utenlands

21 En sterk økonomisk vekst er med på løfte millioner av mennesker ut av fattigdom,
22 men veksten gir også økt energibehov som mange steder hentes inn ved kullkraft.
23 Det må bygges opp fornybar energiproduksjon i disse landene, og med kompetanse,
24 teknologi og kapital kan Norge være en viktig bidragsyter. Vi må også stille krav om
25 at bistandsmidler ikke skal brukes til utvikling av fossil energi.

27 2. Satse på de sterke klyngene i norsk industri

28 Norsk landbasert industri har vært gjennom store omstillinger, og er
29 konkurransedyktig takket være kompetente ansatte, ny teknologi og effektive
30 løsninger. En konkurransedyktig industri vil i fremtiden være en industri uten utslipp.
31 Gjennom en forsterket satsning kan Norge utvikle og ta i bruk nullutslippsløsninger i
32 alle de store industrigrenene. Regjeringen bør bidra til å skape en industrisektor som
33 er globalt ledende på utslippsfrie industriprosesser.

35 3. Løfte nye utslippsfrie løsninger

36 Norge har ført en offensiv politikk for å redusere utslipp i transportsektoren, og er
37 blant de ledende aktørene internasjonalt i å ta i bruk utslippsfrie løsninger. Å være et
38 tidlig marked, satse på å ta i bruk ny teknologi og stimulere til økt utvikling av
39 løsninger i Norge står sentralt for å gjøre utslippsfrie løsninger mer
40 konkurransedyktige. Dette bør regjeringen satse videre på både inne transport,
41 materialer, industri og annet.

43 4. Styrke klimavennlig transport

1 Frakt av mennesker og gods må skje ved å erstatte fossile drivstoff med elektrisitet,
2 hydrogen og bærekraftig biodrivstoff raskere enn i dag. NTP-målene må oppdateres
3 for å nå 1,5 °C-målet, og det må legges som forutsetning at nullutslippsalternativene
4 gis best mulige forutsetninger. Det er et stort behov for nye virkemidler for å kutte
5 utslipp i tungtransporten, og sørge for at mest mulig gods blir fraktet med jernbane
6 og på sjø.
7

8 5. Utarbeide ny petroleumpolitikk

9 Det må gjøres endringer i skattesystemet knyttet til letevirsomhet og investeringer
10 på norsk sokkel, blant annet ved å senke friinntekten og fjerne
11 leterefusjonsordningen, for å unngå ulønnsom næringsstøtte fra staten til
12 petroleumssektoren. Det må også stilles krav om at det utarbeides
13 sensitivitetsanalyser av etterspørsel og karbonpris i forbindelse med planer for
14 utbygging og drift av eventuelle nye felt
15
16

17 Forslag til uttalelse fra Venstres stortingsgruppe

18 **7) Ny regjeringsplattform for et grønnere og mer bærekraftig** 19 **samfunn**

20
21 *Venstres landsstyre mener en ny regjeringsplattform må legge til rette for en*
22 *omstilling til et grønnere og mer bærekraftig samfunn. Vi trenger nye grep for*
23 *å redusere klimagassutslippene og for å få til nødvendige omstillinger i*
24 *næringslivet. Samtidig må vi ta vare på naturen, satse på skolen og skape*
25 *flere nye jobber.*
26

27 **Venstre i regjering**

28 Målet for Venstre i en regjering utgått av Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre
29 og KrF er at folk skal få leve frie og selvstendige liv. Venstre har en sterk tro
30 på at mennesker som blir gitt tillit også tar ansvar. Regjeringen vil slippe fri og
31 støtte opp om skaperkraften i det enkelte menneske og i fellesskapene som
32 dannes på arbeidsplassen, i familier og i frivillige organisasjoner. Et godt
33 samfunn bygges nedenfra. Regjeringen vil spre makt og gi enkeltmennesker,
34 familier og lokalsamfunn mulighet til å styre sin egen hverdag, og til å forme
35 sin egen fremtid. Muligheter for alle og friheten til å leve egne liv sikres bare
36 gjennom et rettferdig og bærekraftig velferdssamfunn hvor evner og innsats
37 teller mer enn bakgrunn og opprinnelse.

38 Fellesskap handler om å stille opp for hverandre, både i nærmiljø, nasjonalt og
39 internasjonalt. Vi vil ha et samfunn med mangfold, hvor det er plass for alle.
40

41 **Ta vare på naturen**

1 Klima er den viktigste saken for alle generasjoner, ikke bare de som kommer
2 etter oss, men også for dagens generasjon. Klima vil og må sette rammer for
3 all politikk, internasjonalt, nasjonalt og i lokalsamfunn. Norge må ha som mål å
4 bli et nullutslippssamfunn raskest mulig.

5 Klimagassutslippene må reduseres kraftig innen 2030 dersom vi skal
6 begrense den globale oppvarmingen til 1,5 grader. Vi må

- 7 - Øke den nasjonale ambisjonen for reduksjon i klimagassutslippene med
- 8 minimum 45 %
- 9 - halvere utslippene fra transportsektoren

10 Det skal lønne seg å være miljøvennlig. Prismekanismene må brukes til å gjøre
11 klimavennlige valg rimeligere for både folk og næringsliv.

12 For å stimulere til miljøvennlig omlegging og utvikling av ny teknologi ønsker
13 Venstre å

- 14 - fortsette et grønt skatteskifte
- 15 - styrke etablerte ordninger innenfor Nysnø AS, Innovasjon Norge og
- 16 Enova
- 17 - etablere nye virkemidler som f.eks. en MiljøFUNN-ordning etter modell
- 18 av SkatteFUNN-ordningen der både kutt i kWh og i kg redusert CO2
- 19 premieres for både privat næringsliv og i offentlige anskaffelser
- 20 - flere virkemidler for å kutte klimagassutslipp fra tungtransport, f.eks.
- 21 nye former for miljødifferensiering av bompenger og etablere et CO2-
- 22 fond for næringslivet (regjeringen er imot)

23 Vi trenger en rask og målrettet utbygging av ladeinfrastruktur for
24 nullutslippsbiler i hele landet, samt infrastruktur for utslippsfri og fornybar
25 energi i alle større havner. Vi må videreføre fordeler og insentiver for
26 utslippsfrie kjøretøy, inkludert varebiler, som gjør nullutslippsbiler
27 konkurransedyktige i hele landet, minst frem til 2021.

28 Offentlig sektor må bli en pådriver for det grønne skiftet gjennom
29 anskaffelser og innovasjonspartnerskap.

30 Venstre mener tiden er inne for et permanent vern mot petroleumsaktivitet i
31 sårbare og særlig verdifulle områder, inkludert Lofoten, Vesterålen, Senja,
32 Svalbard, Bjørnøya, Jan Mayen, Skagerak, Mørefeltene, Jærkysten, kystnære
33 områder av Finnmark og i og ved iskanten.

34 Vi har et solidarisk ansvar internasjonalt. Det handler om både
35 fattigdomsbekjempelse og å få ned klimautslippene internasjonalt. Klima må
36 inngå som en viktig del av norsk utviklingspolitikk.

37

38 **Satse på skolen**

1 En god og trygg oppvekst gjør barn bedre rustet for å møte hverdagen og
2 framtida. Derfor er barnehage og skole viktige arenaer for å gi barn trygghet
3 på sin egen verdi, kunnskap og respekt for hverandre. Skolen er vårt viktigste
4 instrument for å gi alle barn like muligheter, utjevne sosiale forskjeller og
5 forebygge fattigdom.

6 Venstre vil fortsette satsningen på utdanning og videreutdanning av lærere
7 fordi lærerne er avgjørende for om skolen oppfattes som god. For å kunne
8 møte hver elev ut fra sine behov og evner, trenger lærerne større frihet. Det
9 må lønne seg å ta videreutdanning og det må bli enklere å gjøre karriere i
10 klasserommet.

11 SFO/AKS er en viktig del av skolehverdagen for svært mange av de yngste
12 barna. Venstre er derfor opptatt av å styrke kvaliteten gjennom rammeplaner
13 og sikre at alle barn får delta gjennom en ordning med gratis kjernetid for
14 barn i lavinntektsfamilier, tilsvarende ordningen vi har innført i barnehagene.

15 Venstre mener at skolestarten for seksåringer bør bli mer fleksibel. Det bør bli
16 enklere med utsatt eller fremskutt skolestart, og kommunene bør få større
17 mulighet til å prøve ut nye modeller for fleksibel skolestart. Barn har krav på
18 en opplæring som er tilpasset egne forutsetninger og ferdigheter, og bør i
19 større grad få mulighet til å starte på skolen når de er modne for det.

20

21 **Skape arbeidsplasser for framtida**

22 Gode rammevilkår for næringslivet er en forutsetning for å kunne ta vare på
23 og etablere nye, bærekraftige og trygge arbeidsplasser.

24 For å få til omstillingen til et grønnere og mer bærekraftig samfunn vil vi

- 25 - bruke trepartssamarbeidet aktivt i omstillingsarbeidet. Aktiv
- 26 involvering av alle parter er viktig for å klare omstillingen, og sikre
- 27 arbeid og økonomisk trygghet for alle.
- 28 - stimulere til sirkulærøkonomi, med god miljøprofil og arbeidsplasser

29 Små og mellomstore bedrifter utgjør en stor del av både norsk økonomi og
30 tilgangen på arbeidsplasser. Med den store økonomiske omstillingen vi står
31 overfor, er vi avhengige av at folk både tør og kan satse på å starte egne
32 virksomheter i årene framover. Derfor må det bli enda enklere å starte egen
33 bedrift. Derfor trenger vi tiltak som

- 34 - tilgang på risikovillig kapital, tilgang på relevant kompetanse,
- 35 forenklinger i startfasen og målrettet skattelettelse i den første og
- 36 krevende oppstartsperioden
- 37 - styrke opsjonsordninger og ordningen med skattefradrag for
- 38 investeringer i oppstartsbedrifter
- 39 - legge bedre til rette for folkefinansiering som en mulighet for å
- 40 finansiere mindre bedrifter i oppstartsfasen

- 1 - fjerne arbeidsgiveravgiften for småbedrifter i oppstartfasen, og innføre
- 2 et nærings-/bunnfradrag for selvstendig næringsdrivende etter modell
- 3 fra minstefradraget for lønsmottakere.
- 4 - styrke gründeres sosiale rettigheter, og gradvis likestille selvstendig
- 5 næringsdrivendes sykelønnsvilkår med vanlig ansatte
- 6 - utvide retten til dagpenger i oppstartsfasen fra ett til tre år slik at den
- 7 økonomiske risikoen fra å gå fra lønnet arbeid til å starte for seg selv
- 8 blir mindre

- 9 Dagens arbeidsliv er i endring, og vi trenger et fleksibelt
- 10 videreutdanningssystem som gir folk muligheten til kunnskapspåfyll og
- 11 relevant videre- og etterutdanning. Venstre vil derfor etablere
- 12 KompetanseFUNN, som gir bedrifter fradrag for kostnader ved å
- 13 videreutdanne egne ansatte.
- 14